

Одеський національний медичний університет
Факультет фармацевтичний
Кафедра організації та економіки фармації

Силабус курсу
Виробнича практика з організації та економіки фармації

Обсяг	6 кредитів ЄКТС, 180 годин
Семестр, рік навчання	X семестр 5-го року навчання
Дні, час, місце	За розкладом Кафедра організації та економіки фармації
Викладач (-і)	Беляєва Оксана Іванівна
Контактний телефон	+380503367875
E-mail	boioef@ukr.net
Робоче місце	Вул. Малиновського, буд. 37, 2-й поверх, кафедра організації та економіки фармації, ауд.201
Консультації	За графіком кафедри

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі студентами може здійснюватися за E-mail викладача дисципліни; платформами Microsoft Teams та Zoom; месенджерами Viber, Telergram, WhatsApp.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предметом вивчення дисципліни є організація роботи аптеки та лікарського забезпечення населення і лікувально-профілактичних закладів охорони здоров'я.

Пререквізити і постреквізити курсу (Місце дисципліни в освітній програмі):

Міждисциплінарні зв'язки вивчення навчальної дисципліни «Виробнича практика з ОЕФ» базуються на загальних знаннях з таких навчальних дисциплін як «Вступ у фармацію», «Фармацевтичне право та законодавство», «Основи економіки» «Етика та деонтологія у фармації», «Інформаційні технології у фармації», «Організація та економіка у фармації», «Фармакоекономіка», «Фармацевтичний менеджмент та маркетинг».

Метою викладання навчальної дисципліни Виробнича практика з ОЕФ є закріплення і поглиблення теоретичних знань та придбання практичних навиків з основних аспектів організаційної, виробничої, адміністративної та фінансової діяльності аптек; оволодіння сучасними принципами фармацевтичного підприємництва, фармацевтичної етики і деонтології.

Завдання дисципліни: узагальнення документів, які регламентують діяльність аптеки відповідно до вимог належної аптечної практики та

Ліцензійних умов; вивчення системи постачання аптеки; вивчення асортименту внутрішньо-аптечних заготовок і їх обліку; здійснення прийому рецептів, таксування, їх облік, оформлення ліків до відпуску, спілкування з відвідувачами аптеки з використанням принципів фармацевтичної опіки; проведення усіх видів внутрішньо-аптечного контролю якості лікарських форм індивідуального виготовлення, а також вхідного контролю якості готових лікарських засобів; ознайомлення з особливостями обліку лікарських засобів зі змістом контрольованих речовин; здійснення моніторингу основних економічних показників діяльності аптеки.

Очікувані результати:

Програмні результати навчання для дисципліни:

ПРН 1. Проводити професійну діяльність у соціальній взаємодії оснований на гуманістичних і етичних засадах; ідентифікувати майбутню професійну діяльність як соціально значущу для здоров'я людини.

ПРН 2. Застосовувати знання з загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності.

ПРН 3. Дотримуватись норм санітарно-гігієнічного режиму та вимог техніки безпеки при здійсненні професійної діяльності.

ПРН 4. Демонструвати вміння самостійного пошуку, аналізу та синтезу інформації з різних джерел та використання цих результатів для рішення типових та складних спеціалізованих завдань професійної діяльності.

ПРН 5. Позиціонувати свою професійну діяльність та особистісні якості на фармацевтичному ринку праці; формулювати цілі власної діяльності з урахуванням суспільних і виробничих інтересів.

ПРН 7. Виконувати професійну діяльність з використанням креативних методів та підходів.

ПРН 11. Використовувати методи оцінювання показників якості діяльності; виявляти резерви підвищення ефективності праці.

ПРН 12. Аналізувати інформацію, отриману в результаті наукових досліджень, узагальнювати, систематизувати й використовувати її у професійній діяльності.

ПРН 15. Надавати домедичну допомогу хворим при невідкладних станах та постраждалим у екстремальних ситуаціях.

ПРН 20. Здійснювати комплекс організаційно управлінських заходів щодо забезпечення населення та закладів охорони здоров'я лікарськими засобами та іншими товарами аптечного асортименту. Здійснювати усі види обліку в аптечних закладах, адміністративне діловодство, процеси товарознавчого аналізу.

ПРН 21. Розраховувати основні економічні показники діяльності аптечних закладів, а також податки та збори. Формувати усі види цін (оптово-відпускні, закупівельні та роздрібні) на лікарські засоби та інші товари аптечного асортименту.

ПРН 23. Враховувати дані щодо соціально економічних процесів у суспільстві для фармацевтичного забезпечення населення, визначати ефективність та

доступність фармацевтичної допомоги в умовах медичного страхування та реімбурсації вартості ліків.

ПРН 24. Планувати та реалізовувати професійну діяльність на основі нормативно-правових актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик

ПРН 30. Забезпечувати контроль якості лікарських засобів та документувати його результати. Здійснювати управління ризиками якості на усіх етапах життєвого циклу лікарських засобів.

ПРН 31. Здійснювати усі види контролю якості лікарських засобів; складати сертифікати якості серії лікарського засобу та сертифікату аналізу враховуючи вимоги чинних нормативних документів, Державної фармакопеї України та результати проведеного контролю якості. Розробляти специфікації та методики контролю якості відповідно до вимог чинної Державної фармакопеї України.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі практичних занять (60 год.), організації самостійної роботи студентів (120 год.). В якості методів навчання застосовуються проблемний виклад, кейс-стаді, дискусії, заняття із застосуванням комп'ютерної техніки (ситуаційні завдання).

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий розділ 1. Організація фармацевтичного забезпечення населення

Тема 1. Організація діяльності аптек як закладів охорони здоров'я відповідно до вимог Належної аптечної практики (GPP)

Тема 2. Організація рецептурного та безрецептурного відпуску ліків

Тема 3. Правила таксування вартості екстемпоральних лікарських препаратів

Тема 4. Облік рецептури. Організація предметно-кількісного обліку лікарських засобів

Тема 5. Організація роботи відділу запасів

Змістовий розділ 2. Система обліку та звітності. Основи економіки аптеки.

Тема 6. Організація системи обліку в аптеці

Тема 7. Організація системи обліку заробітної плати в аптечних закладах

Тема 8. Інвентаризація товарно-матеріальних цінностей в аптеці

Тема 9. Звітність аптек (фармацевтичних фірм)

Тема 10. Автоматизовані системи управління та обліку у фармації

Тема 11. Основні принципи й методи формування системи цін на лікарські засоби

Тема 12. Характеристика економічних показників торгово-фінансової діяльності аптек та фармацевтичних фірм

Тема 13. Аналіз та планування фінансово-господарської діяльності аптек (фармацевтичних фірм)

Перелік рекомендованої літератури

Основна література

1. Організація та економіка фармації. Ч. 1. Організація фармацевтичного забезпечення населення: : нац. підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А.С. Немченко, В.М. Назаркіна, Г. Л. Панфілова та ін.; за ред. А.С. Немченко. Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2015. (Національний підручник).
2. Організація та економіка фармації. Ч. 2. Системи обліку в фармації : нац. підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А.С. Немченко, В.М. Назаркіна, О. П. Гудзенко та ін.; за ред. А.С. Немченко. Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2016. 416 с. (Національний підручник).
3. Основи економіки фармації: навч. посіб. Для студ. вищ. навч. закл. / А.С. Немченко, В.М. Назаркіна, Г.Л. Панфілова [та ін.]; за ред. А.С. Немченко, 2 видання. Х.,2017.
4. Основи права та законодавства у фармації: нац.підруч. для студентів вищ.навч.закл. / А.А. Котвіцька, І.В. Кубарева, О.О. Суріков та ін.; за ред. А.А. Котвіцької. Харків:НФаУ: Золоті сторінки, 2016. 528 с. (Національний підручник).
5. Організація діяльності аптек із забезпечення населення і закладів охорони здоров'я лікарськими засобами та товарами аптечного асортименту Ч.1: Навчальний посібник для студентів денної форми навчання / Л.М. Унгурян, О.І. Беляєва, М.С. Образенко та ін. // За ред. Л.М. Унгурян. Одеса: Одес. нац. мед. ун-т, 2020. 92 с.
6. Системи обліку у фармації Ч.2: Навчальний посібник для студентів денної форми навчання / Л.М. Унгурян, О.І. Беляєва, М.С. Образенко та ін. // За ред. Л.М. Унгурян. Одеса: Одес. нац. мед. ун-т, 2019. 65 с.
7. Основи економіки фармації Ч.3: Навчальний посібник для студентів денної форми навчання / Л.М. Унгурян, О.І. Беляєва, М.С. Образенко та ін. // За ред. Л.М. Унгурян. Одеса: Одес. нац. мед. ун-т, 2019. 55 с.
8. Унгурян Л.М., Беляєва О.І. Організація та економіка фармації: тексти лекцій. Навчальний посібник для студентів денної/заочної форми навчання / За ред. Л.М. Унгурян. Одеса: Одес. нац. мед. ун-т, 2018. 110 с.
9. Навчальний посібник для самостійної підготовки студентів фармацевтичного факультету до ліцензійного тестового іспиту Крок-2. Фармація / Анісімов В. Ю. та ін.; за ред. Л. М. Унгурян. Одеса, 2019. 240 с.
10. Прилипко Н. А., Унгурян Л. М., Беляєва О. І., Ольхова І. В., Біліченко В.С. Методичні рекомендації до ознайомчої навчальної практики з організації та економіки фармації для студентів I курсу фармацевтичного факультету. методичні рекомендації. Одеса, 2015. 18 с.
11. Прилипко Н. А., Унгурян Л. М., Беляєва О. І., Ольхова І. В., Біліченко В.С. Методичні рекомендації до виробничої практики з організації та економіки фармації для студентів V курсу фармацевтичного факультету. методичні рекомендації. Одеса, 2015. 29 с.

12. Фармакоекономіка: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. III-IV рівнів акредитації/ Яковлева Л. В. та ін.; за ред. Л. В. Яковлевої. Вінниця: Нова книга, 2017. 207 с.

Додаткова література:

13. Основні законодавчо-правові акти, що регламентують діяльність аптечних закладів. Довідник / Унгурян Л. М., Беляєва О. І., Вишницька І. В. та ін. Одеса : ОНМедУ. 2020. 150 с.
14. Управління фармацією: Підручник для студ. вищ. навч. закладів/за ред. В.М. Толочко. Х.: Вид-во НФаУ: Золоті сторінки, 2008.
15. Борисюк І. Ю., Унгурян Л. М., Фізор Н. С., Беляєва О.І., Замкова А. В. Огляд українського фармацевтичного ринку лікарських препаратів для лікування захворювань пародонта з метою одержання нового стоматологічного засобу. Фармацевтичний журнал, 2020. (1), 4-11. <https://doi.org/10.32352/0367-3057.1.20.01>
16. Унгурян Л. М., Беляєва О. І., Федоренко І. В., Ямілова Т. Н., Волощук Х. Ю. Сучасні підходи до фармацевтичної допомоги хворим на дорсалгії згідно державних та міжнародних стандартів. The Scientific Heritage. 2018. Vol. 1. N 30. Pp. 21 – 24.
17. Унгурян Л.М., Беляєва О.И., Прилипко Н.А., Вишницкая И.В., Каравелкова Ю.С. Асимметрия информации о фармацевтической деятельности в общественно-политической периодике. Global science. Development and novelty. - Collection of scientific papers, on materials of the V international scientific-practical conference Ed. SPC "LJournal", Rome. 2017. Part 1. P. 41-45.
18. Унгурян Л.М., Беляєва О.И., Прилипко Н.А., Вишницкая И.В., Каравелкова Ю.С. Впровадження стандартів належної аптечної практики (GPP) в світі. The Scientific Heritage. 2017. Vol. 9. N 9. Pp. 35 - 39.
19. Унгурян Л. М., Беляєва О. І., Петкова І. Б. Реалізація фармацевтичної допомоги як інноваційного напрямку національної та зарубіжної фармацевтичної практики. Journal of Education, Health and Sport. 2017. Vol. 7. N 2. Pp. 378 - 391.
20. Унгурян Л. М., Вишницкая И. В., Беляєва О. И., Петкова І. Б., Каравелкова Ю. С. Роль стандартизації в системі раціональної фармакотерапії. Science Review. 2017. Vol. 7. N 7. Pp. 55 – 57.
21. Трохимчук В. В., Беляєва О. І., Унгурян Л. М. Організація надання медичної допомоги дітям в Україні (огляд літератури). Фармацевтичний журнал. 2017. № 1. С. 20-29. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pharmazh_2017_1_4.
22. Трохимчук В. В., Беляєва О. І. Аналіз показників захворюваності на пневмонію у дитячому віці з метою оптимізації фармацевтичної допомоги. Фармацевтичний журнал. 2016. № 5. С. 5-10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pharmazh_2016_5_3.
23. Беляєва О. І., Унгурян Л. М., Петкова І. Б. Особливості фармацевтичної допомоги хворим дітям за умов впровадження медичного страхування. Journal of Education, Health and Sport. 2016. Vol. 6. N 11. Pp. 823 – 834.

24. Унгурян Л. М., Беляєва О. І., Прилипко Н. А., Вишницька І. В. Наукознавчий аналіз становлення фармацевтичної логістики в Україні. Journal of Education, Health and Sport. 2016. Vol. 6. N 12. Pp. 951 – 967.
25. Щоденник з виробничої практики здобувачів другого освітнього (магістерського) рівня зі галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація» / Л.М.Унгурян, О.І. Беляєва, М.С. Образенко та ін. Одеса, 2019. 45 с.
26. Методичні рекомендації до написання курсової роботи для студентів 5-6 курсів фармацевтичного факультету з навчальної дисципліни «Виробнича практика з Організації та економіки фармації» /Л.М. Унгурян, О.І. Беляєва, І.В. Вишницька, І.Б. Петкова. Одеса, 2018. 19 с.

6.3.Інформаційні ресурси

14. Законодавство України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws>
15. Нормативно-директивні документи МОЗ України. URL: [/http://mozdocs.kiev.ua](http://mozdocs.kiev.ua)
16. Державний формуляр лікарських засобів. Випуск дванадцятий. / МОЗ України, 2020. URL: <http://www.moz.gov.ua/ua/portal/>
27. Державний реєстр лікарських засобів України. URL: <http://www.drlz.com.ua/ibp/ddsitesite.nsf/all/shlist?opendocument>.
28. Compendium online. URL: <https://compendium.com.ua/bad/>.
29. Еженедельник «Аптека». URL: <https://www.apteka.ua/>.
30. Пошукова база ліків. URL: <https://tabletki.ua/uk/>.
31. Пошукова база ліків. URL: <http://likicontrol.com.ua/>.
32. Пошукова база Medscape. URL: [Medscape](https://www.medscape.com/pharmacists)
33. Регуляторна база НТА України. URL: <https://www.hta.ua>

ОЦІНЮВАННЯ

Методи поточного контролю:

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті з метою виявлення рівня підготовки студентів за визначеною темою. Поточний контроль проводиться у формі усного опитування, виступів студентів при обговоренні теоретичних питань, тестування, контролю виконання практичної роботи. Форми проведення поточного контролю: фронтальне та індивідуальне опитування, розв'язання кейс-завдань. На практичному занятті студенти демонструють заповнений належним чином Щоденник відповідно до теми та опитуються не рідше одного разу за 3-4 заняття. Наприкінці вивчення дисципліни розраховується поточна успішність – середній поточний бал. На останньому практичному занятті викладач надає інформацію студентам щодо результатів їх поточної академічної успішності та академічну заборгованість (якщо така є).

Форми і методи підсумкового контролю:

Формою підсумкового контролю є диференційний залік. Диференційний залік виставляється на останньому занятті з дисципліни за результатами підсумкової співбесіди при обов'язковому виконанні студентом всіх видів робіт, передбачених робочим навчальним планом і оцінених за поточну навчальну діяльність в середньому не нижче 3,00. Оцінка, отримана за відповідь на диференційному заліку, та бал середньої поточної успішності протягом вивчення дисципліни використовуються для розрахунку середнього арифметичного, що складає загальну оцінку з дисципліни.

Оцінювання знань відбувається за національною шкалою:

– оцінка «відмінно» виставляється студенту, який систематично працював протягом семестру, показав під час заліку різнобічні і глибокі знання програмного матеріалу, вмів успішно виконувати завдання, які передбачені програмою, засвоїв зміст основної та додаткової літератури, усвідомив взаємозв'язок окремих розділів дисципліни, їхнє значення для майбутньої професії, виявив творчі здібності у розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, проявив здатність до самостійного оновлення і поповнення знань; рівень компетентності – високий (творчий);

– оцінка «добре» виставляється студенту, який виявив повне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, що рекомендована програмою, показав достатній рівень знань з дисципліни і здатний до їх самостійного оновлення та поновлення у ході подальшого навчання та професійної діяльності; рівень компетентності – достатній (конструктивно-варіативний);

– оцінка «задовільно» виставляється студенту, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, допустив окремі помилки у відповідях на іспиті і при виконанні іспитових завдань, але володіє необхідними знаннями для подолання допущених помилок під керівництвом науково-педагогічного працівника; рівень компетентності – середній (репродуктивний);

– оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який не виявив достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може без допомоги викладача використати знання при подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи; рівень компетентності – низький (рецептивно-продуктивний).

Оцінювання знань (розподіл балів) здобувачів вищої освіти

Оцінка за дисципліну – це на 50% поточна успішність (середнє арифметичне всіх поточних оцінок студента) та на 50% - оцінка за диференційним заліком. Для оцінювання дисципліни за 4-бальною традиційною (національною) шкалою спочатку розраховується середній бал за дисципліну як середнє арифметичне двох складових:

1) середній поточний бал як арифметичне всіх поточних оцінок (розраховується як число, округлене до 2 (двох) знаків після коми, наприклад, 4,76);

2) традиційна оцінка за іспит (диференційований залік).

Середній бал за дисципліну переводиться в традиційну оцінку з дисципліни за 4-бальною шкалою і розцінюється як співвідношення цього середнього арифметичного до проценту засвоєння необхідного об'єму знань з даного предмету.

Конвертацію традиційної оцінки з дисципліни та суми балів за шкалою ECTS виробляє інформаційно-обчислювальний центр університету. Відповідно до отриманих балами за 200-бальною шкалою, студенти оцінюються за рейтинговою шкалою ECTS.

Студенти, які одержали оцінки «FX» та «F» («2») не вносяться до списку студентів, що ранжуються. Такі студенти після перескладання автоматично отримують бал «E». Оцінка «FX» виставляється студентам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зарахований диференційний залік. Оцінка «F» виставляється студентам, які відвідали усі аудиторні заняття з дисципліни, але не набрали середнього балу (3,00) за поточну навчальну діяльність і не допущені до диференційного заліку. Отримання додаткових (бонусних) балів не передбачається робочою програмою з дисципліни.

Самостійна робота студентів.

Завданням самостійної роботи студентів є отримання додаткової інформації для більш поглибленого вивчення дисципліни на семінарських заняттях. Самостійна робота студентів полягає у заповненні Щоденника з виробничої практики та виконання курсової роботи за обраною тематикою. На підсумковому занятті студент надає заповнений належним чином Щоденник та захищає курсову роботу (доповідь за темою, мультимедійна презентація).

ПОЛІТИКА КУРСУ («правила гри»)

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

Виконані роботи студентів, які представлені з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Академічна заборгованість (пропущене заняття, незадовільні оцінки) повинна бути ліквідована у двотижневий термін. Перескладання диференційного заліку відбувається за графіком навчального відділу університету.

Політика щодо академічної доброчесності:

У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт студента він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені навчальною дисципліною.

Списування під час проведення занять та заліку заборонені (в т.ч. з використанням мобільних пристроїв).

Політика щодо відвідування та запізнь:

Відвідування семінарських та лекційних занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Студент повинен приходити на заняття відповідно до розкладу, затвердженому університетом. Запізнення на заняття не припустиме.

Мобільні пристрої:

Неприпустиме користування мобільними пристроями (телефон, планшет тощо) під час заняття без дозволу викладача. Дозволяється використовувати зазначені мобільні пристрої в аудиторії тільки під час підготовки до семінарського заняття або он-лайн тестування.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка в аудиторії повинна відповідати загальним вимогам ділової та наукової етики. Під час занять студент повинен приймати активну участь у навчальному процесі. Студенту необхідно виявляти дисциплінованість, вихованість та відповідальність.